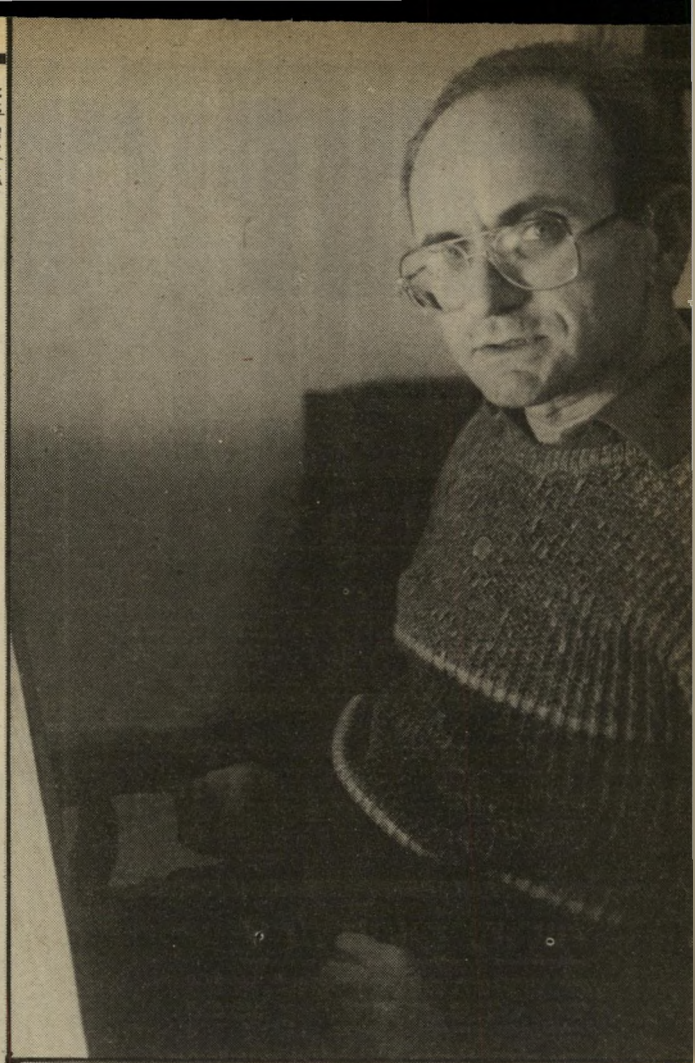

האם מתה הפסיכולוגית ריבי בן-ארי מפני הדוקטור עימנואל ברמן (מימין) מאשים את

מתוך סרט תערי

רות ציסטות על גבי השחלות. משום כך כל אשה הנמצאת בטיפול בפרונוול חייבת לעבור אחת ליומיים, בערך, בדיקת אולטרה-סאונד ובדיקת דם לגילוי מוקדם.

מצב של גירוייתר בשחלה עלול ליצור שינוי בקרישת הדם. גירוייתר שחלתי הוא תמיד מצב דרמאטי, ויוצר שרשרת של תגובות שהן תוצאה ישירה של פרונוול. באישפורבזמן ניתן להתמודד עם הבעיה, אומר הר"ר בוקובסקי. סקי. התרופה מיוצרת על-ידי המיפעל לתרופות שבע. לחפיסת פרונוול שניתן לרכוש בבתי-המירקחת על-פי מירשם מצורף עלון-הסברה לגבי אופן השימוש בתרופה, השפעות-לוואי וסכנות, אולם ההוראות המפורטות מאוד, שהן הרבה יותר ארוכות מן הרגיל, ניתנות בשפה האנגלית בלבד. בעברית כתוב שם התרופה, ושניתן להשתמש בה על-ידי הורקה לשריר.

כל האזהרות למיניהן רשומות באנגלית, שרובה ככולה מורכבת ממור נחים מיקצועיים לאטיניים, שהמטופל אינו יכול להבין.

יצחק סיסון, מנהל מחלקת-הרישום במיפעל שבע. לתכשירים המיועדים להורקה אין צורך לצרף עלון בעברית. המידע המופיע בעלון המצורף לאריזה מיועד לרופא. משרד-הבריאות לא דורש עלון בעברית לסוג כזה של תרופה, משום שהמונחים קשים לתרגום, פות, משום שהמונחים קשים לתרגום, פות,

לא חשבנו על סיכונים לכריאותה. הרופאים שטיפלו בה לא דיברו כלל על סיכונים, אומר עימנואל.

מכיוון שריבי לא הצליחה להרות באופן טבעי, פנתה לטיפול פרטי אצל הגינקולוג הר"ר יאן בוקובסקי, סגן-מנהל מחלקת-נשים-ויולדות בבית-החולים אסף-הרופא.

את ריבי היכרתי בזמן שהיא ובעלה היו בדרך לארצות-הברית, לתקופת שבתון. היא כבר היתה בגיל מתקדם.

בארצות-הברית ניסו לעבור כמה טיפולים, ואחרי-כך חזרו ארצה. כשחזרה, ניסו טיפולים שונים, שלא פעל, והיה ברור שתצטרך לקבל פרונוול. הפרונוול משפיע באופן ישיר על השחלות. הוא מדרבן כמה זקיקים להבשיל מתוך עשרות אלפים, ובכך מייצר תהליך של ביוץ.

המינון של הפרונוול הוא פונקציה של תגובת גוף-האשה. פרונוול הוא תרופה שיכולה להיות בוגרנית. לצד האושר שהיא הביאה לרבות וזוגות, יש בה סיכונים, וכל העוסק בפרונוול יודע זאת, אומר הר"ר בוקובסקי.

הפרונוול ניתן על-ידי הורקה, ורק באישור רופא ועל-ידי רופא. יש בו סיכונים רבים, ולכן האשה המטופלת צריכה להיות במעקב מתמיד. הסכנה התמורה ביותר היא היווצרות גירוייתר בשחלות, שבא לידי ביטוי בהיווצר

חברים משותפים. לפני שנתיים וחצי נישאו.

עימנואל גם הוא בן 42, יליד פולין, בעל רקע מישפחתי רומה לזה של ריבי. אביו, אדולף ברמן, ממנהיגי מרד גטו וארשה וחבר-הכנסת. שניהם גרלו על עבר משותף, שמן-הסתם גם קירב אותם אחרי שהכירו איש את רעהו. נושא משותף נוסף היה העיסוק בפסיכולוגיה. באמצע שנות ה-60 למד לתואר ראשון באוניברסיטת תל-אביב. ב-1969 יצא לארצות-הברית, כדי לעי שות את הדוקטורט שלו בפסיכולוגיה קלינית. ב-1976 חזר ארצה והתחיל ללמד באוניברסיטת-חיפה, ואף עמד בראש המגמה לפסיכולוגיה קלינית.

סכנת ה"פרגונל"

ל עימנואל היו הנישואין לריבי הנישואין הראשונים. כשהחליטו להינשא, דיברו גם על רצונם בילד משותף. שניהם היו כבר לקראת גיל ה-40, על סף סיומה של תקופת הפוריות של אשה. היא מאוד רצתה עוד ילד, והנישואין לעימנואל איפשרו זאת. ידעתי שהיא עוברת טיפולים, והיא היתה נחושה ברעתה לעבור אותם כדי שתוכל ללדת, אומרת חברתה חני.

שום סיכונים לא נלקחו בחשבון.

התרופה הרגה את

הם ברוכם בלאטינית, ומיועדים לרופאים.

מישרד-הבריאות אינו מאפשר למי שופלת לדעת אילו סיכונים היא נוטלת על עצמה בנטילת הפרונוול. עימנואל ברמן: אני מאוד מצטער שלא קראתי את העלון המצורף מוקדם יותר. הא מונה ברופאים גורמת לשאנונות, ואני בהחלט מצטער על כך. אילו היינו קוראים, היינו נקלעים לבעיה קשה, כי מה שר"ר אלסנר אמר עמד בסתירה למה שכתוב. אבל אולי או היינו פחות נינוחים ומגיעים מיד לחדר-המיון או פונים לרופא אחר?

במשך שנה היתה ריבי בטיפול של הר"ר בוקובסקי, שבמהלכה אף הצליחה פעם אחת להיכנס להריון, שהופסק אחרי שלושה חודשים, כשאוכחן היערר דופק אצל העובר.

בחודש מרס יצא הר"ר בוקובסקי לחופשה בחוץ-לארץ והציע הפוגה בטיפול. ריבי ועימנואל החליטו לא להמתין, ובהמלצת חברים פנו לטיפול אצל הר"ר אלסנר.

לא מחכים!

ה טיפול התחיל ב-10 במרס. בתחילה היא קיבלה שתי אפולות פרונוול ליום. בדיקת-הדם, המיועדת לבדוק את כמות האסטרוגנים בדם, נעה במצב נורמלי סביב ה-1000. בבדיקת-הדם שנערכה לה ב-17 במרס הגיעה ל-438 בלבד. בבדיקה שהתקיימה מה עברו שלושה ימים היה ברדיקה השלישית, כעבור חודש תה הברדיקה על 213 בלבד.

בדיקת האולטרה-סאונד מיספר זקיקים בגודל משמעותי לה השמאלית, וכן רחם מוגדל ניכר. ב-19 באפריל, בעיקבות קוּת, שוב נבדקה על-ידי הר"ר אלסנר. הוא הוסיף עוד זריקת פרונוול (שלוש

לרופאים בלבד!

hypogonadotropic hypogonadism will have decreased masculinization

CONTRAINDICATIONS

Women:

- 1 A high gonadotropin level indicating primary ovarian failure
- 2 The presence of overt thyroid and adrenal dysfunction
- 3 An organic intracranial lesion such as a pituitary tumor
- 4 The presence of any cause of infertility other than anovulation, as stated in the indications
- 5 Abnormal bleeding of undetermined origin
- 6 Ovarian cysts or enlargement not due to polycystic ovary syndrome
- 7 Pregnancy

WARNINGS

Pergonal is a drug that should only be used by physicians who are thoroughly familiar with infertility problems. It is a potent gonadotropic substance capable of causing mild to severe adverse reactions in women. In female patients it must be used with a great deal of care.

ADVERSE REACTIONS

Women:

- 1 Ovarian enlargement
 - 2 Hyperstimulation syndrome
 - 3 Hemoperitoneum
 - 4 Arterial thromboembolism (see Precautions)
 - 5 Sensitivity to Pergonal
- Rarely febrile reactions after administration of Pergonal may occur. It is not clear whether or not

קטע קצר מתוך העלון המצורף לאריות הפרגונל. העלון מונה 400 שורות, כתוב אך ורק בשפה האנגלית, עמוס במונחים מיקצועיים לאטיניים ובו אזהרות קשות לגבי תופעות-הלוואי הנובעות מהשימוש בתרופה. תברת. טבע" המייצרת את התרופה נמנעת מלתרגם אותו לעברית משום שמישרד-הבריאות לא דורש זאת, ובכך נמנע מהמשתמש בתרופה מידע בסיסי וחשוב על השפעותיה.

והתחלנו לדבר, סיפרה חברתה הקרובה, חני גילעד. היא היתה טיפוס עצמאי מאוד, אינטליגנטית מאוד, בעלת חוכמה וידע רב. היא התעניינה בהרבה תחומים. היא היתה טיפוס מתלבט, דבר שלא הקל עליה בחייה, היתה נלחמת עליו בכל המרץ והכוח. ב-1973 ילדה את בתה סיוון. באותה השנה, במלחמת יום-הכיפורים, קרה אסון במישפחתה. אחיה, שוע וול קוביץ, נערר במשך כמה חודשים, אחרי-כך הודיעו שנהרג. שוע היה צעיר ממנה בשבע שנים. היה ביניהם קשר אמיץ והדוק, ומתו היכה בה קשה. אחרי שסיימה את לימודיה לתואר ראשון, היא המשיכה לתואר שני בפסיכולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, והתמחה בפסיכולוגיה קלינית. כשסיימה את לימודיה עברה להתמחות בבית החולים אברבנאל בנתיים. כתב עליה אליצור ברנשטיין, הפסיכולוג הראשי של בית-החולים אברבנאל. ככתבי-העת הישראלי לפסיכותרפיה שיחוח. חודש אחרי מותה:

ריבי היתה המורדת הראשונה שלי ביומי הראשון באברבנאל. והייתי דה ששוחחתי עימה במהלך שעות ההרדקה, וגם ביידיש... היתה לה שפה מתנגנת, מינורית, וחיך לבכי מבוזבז, שהיקנו למיפגש איתה מימד מיוחד של אינטימיות, כזו שאינה כופה עצמה על זולתה. עם זאת הותירה אחריה בתום המיפגש תחושה של משהו לא מובן לגמרי, לא מושג שיכליתי, ועם זאת מוחשי ביותר... יכולתה להתבונן מבחוץ חשפה לא אחת מעורבות אנושית, שאחד מסממניה היה הכבוד הטבעי שרחשה לזולת — מטופל או עמית-למצעו...

אחרי 15 שנות-נישואין היא התגרשה מבעלה. בתה סיוון נותרה עימה. היום היא בת 15.

לפני חמש שנים הכירו ריבי ועימנואל גם זה את זה באמצעות

אנחנו חושבים על האפשרות להגיש תביעה מישפטית נגד הר"ר גבריאל אלסנר, על התרשלנות בטיפול שהעניק לאשתי, ריבי, שבי עיקבותיו נפטרה בפתאומיות, אומר הר"ר עימנואל ברמן.

הפסיכולוג הקליני שלה מיכתב תלונה בן שיבעה עמודים למנכ"ל מישרד-הבריאות, הפרופסור יורם לס, ובו פירט את השתלשלות האירועים מהרגע שבו החליטו בני-הזוג לנסות ולהביא ילד לעולם, ועד למות אשתו. ריבי בן-ארי, פסיכולוגית קלינית אף היא, מתה אחרי טיפול בתרופה פרונוול, שמטרתה לגרום לביוץ אצל האשה, ובכך לאפשר לה כניסה להריון.

לפי התרשמותי יש חשש רב שמותה נגרם עקב רשלנות רפואית, כותב ברמן במכתבו לפרופ' לס. הר"ר אלסנר, רופא בכיר במחלקת-הנשים במרכז הרפואי על-שם ש"א בתל-השומר, היה הרופא המטפל, אולם הטיפול בריבי היה במסגרת פרטית, בקליניקה הפרטית שלו בתל-אביב, ולא במסגרת בית-החולים. ה"לכנו לטיפול פרטי מתוך מחשבה שבטיפול פרטי מקבלים טיפול יסודי וטוב יותר, ומעניקים תשומת-לב רבה יותר, או מר הר"ר ברמן. חשבו והתברר.

ילד נוסף

ריבי נולדה בפולין, באפריל 1946. כשהיתה בת שנה הגיעה מישפחתה ארצה וגרה בתחילה ביפו, אחרי-כך עברה לבני-ברק, אחרי-כך לרמת-גן.

אחרי שסיימה את שרותה הצבאי נישאה למתי בן-ארי. ב-1970 התחילה ללמוד באוניברסיטת חיפה פסיכולוגיה ופילוסופיה.

היכרנו זו את זו ביום הראשון ללימודים. שתינו עמרגו בתחנת האוטובוס, הסתכלנו אחת על השנייה